

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 20.026
Instelling	:	Mondriaan
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Datum binnenkomst klacht	:	18 november 2020
Datum hoorzitting	:	30 november 2020
Datum beslissing	:	2 december 2020

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over de klachten van de heer X., hierna te noemen klager, aan wie ten tijde van het indienen van de klachten op grond van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel zorg werd verleend door Mondriaan. De klachten zijn gericht tegen de zorgverantwoordelijke, mevrouw Y. (psychiater) en mevrouw Z. (aios), hierna tezamen te noemen verweersters.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 17 november 2020 een klachtenformulier, gedateerd 18 november 2020, met een drietal klachten van klager ontvangen, waarbij deze tevens een verzoek tot schorsing en schadevergoeding indient.

De voorzitter en een onafhankelijke psychiater hebben naar aanleiding van het schorsingsverzoek op 19 november 2020 via beeldcommunicatie klager en de psychiater gehoord, en dezelfde dag op het verzoek beslist.

Eerder op 19 november 2020 hadden verweersters een aantal stukken toegestuurd ten behoeve van de behandeling van het schorsingsverzoek. Op 26 november 2020 hebben verweersters de klachtencommissie een verweerschrift met aanvullende stukken doen toekomen. Op 30 november 2020 zijn nog twee stukken toegestuurd.

De patiëntenvertrouwenspersoon heeft namens klager op 30 november 2020 een toelichting op de klachten naar de commissie gezonden.

Op 30 november 2020 heeft een hoorzitting plaatsgevonden via beeldcommunicatie.

Bij die gelegenheid hebben beide partijen, ieder voor zich, hun standpunten toegelicht.

Tijdens de hoorzitting heeft klager klacht 3 ingetrokken, zoals ook vermeld in de schriftelijke toelichting van de patiëntenvertrouwenspersoon.

1.1 TERMIJN

De klachten 1 en 2 betreffen elk een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvggz en hebben betrekking op een beslissing waarvan het gevolg actueel is, zodat de klachtencommissie gehouden is binnen 2 weken na ontvangst van deze klacht schriftelijk hierover een beslissing te nemen. Deze termijn loopt af op 2 december 2020.

2 KLACHTEN

Na intrekking van klacht 3 resteren de volgende klachten:

- 1 Klager maakt bezwaar tegen zijn insluiting in de separeerruimte, die plaatsvindt vanaf 12 november 2020.
- 2 Klager maakt bezwaar tegen de beslissing van verweersters zijn computer en telefoon in te nemen.

Tevens verzoekt klager om schadevergoeding bij gegrondverklaring van zijn klachten.

De eveneens verzochte schorsing komt hierna onder punt 6 aan de orde.

Tijdens de hoorzitting van 30 november 2020 heeft klager klacht 3 ingetrokken, zoals ook vermeld in de toelichting op de klachten van de patiëntenvertrouwenspersoon d.d. 30 november 2020.

3 FEITEN

- Klager ontving vóór opname ambulante psychiatrische zorg en nam op vrijwillige basis antipsychotica in. Hij rookte dagelijks cannabis.
- Tijdens een eerder verblijf bij een andere ggz-instelling heeft er een incident tussen klager en een verpleegkundige plaatsgevonden, waarvan aangifte tegen klager is gedaan.
- Op 11 november 2020 is klager vrijwillig opgenomen op een open afdeling bij Mondriaan. Nadat klager bedreigd had met brandstichting is hij dezelfde dag overgeplaatst naar een gesloten afdeling bij Mondriaan.
- Klager heeft 12 november 2020 brand gesticht op de gesloten afdeling en rond 19.00 uur is hij ingesloten in de separeerruimte. Blijkens de rapportage is aan klager ter zake een formulier "Besluit inzake tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan een crisismaatregel (art. 7:3) en/of in noodsituaties (art. 8:12 lid 2 en 3)" uitgereikt en vervolgens, nadat de burgemeester van Maastricht rond 23.00 uur een crisismaatregel jegens klager had genomen, het formulier "informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" met betrekking tot de insluiting.
- De Rechtbank Limburg heeft op 16 november 2020 een voortzetting van de crisismaatregel voor de duur van 3 weken verleend, te weten t/m 7 december 2020.
- De klachtencommissie heeft op 19 november 2020 het schorsingsverzoek ten aanzien van de insluiting afgewezen.
- Blijkens de rapportage is op 20 november 2020 aan klager een nieuw formulier "informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" uitgereikt met betrekking tot de insluiting en het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten.
- Klager is om praktische redenen van 20 tot 25 november 2020 tijdelijk overgeplaatst naar de separeerruimte bij een andere kliniek.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAGER

Het standpunt van klager komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager vindt dat er geen sprake meer is van ernstig nadeel dat veroorzaakt wordt door een stoornis. Hij heeft een fout gemaakt en wil naar huis of naar de afdeling. Klager begrijpt dat hij na de brandstichting gesepareerd is en klaagt dan ook niet over de eerste dagen van insluiting. Echter, de voortdurende van de insluiting begrijpt klager niet. Hij is van mening dat hij de fout die hij heeft gemaakt niet weer zal maken. Klager stelt dat hij vanaf 18 november 2020 rustig en vriendelijk is in het contact met de begeleiding. Hij wil nu, na 17 dagen insluiting, laten zien dat met hem afspraken zijn te maken.

De zorgverantwoordelijke heeft in de eerste dagen van de insluiting diverse keren met klager gesproken en hem steeds dezelfde vraag gesteld. Klager is van mening dat er op dit moment geen sprake meer is van ernstig nadeel. Daarnaast is niet duidelijk wat de andere deskundigen, die volgens de psychiater insluiting noodzakelijk achten, zeggen over zijn actuele gezondheidstoestand.

Klager vindt dat, mocht er al sprake zijn van stoornisgerelateerd nadeel, dit in ieder geval niet geldt voor het niet kunnen beschikken over zijn telefoon en laptop. Hij is van mening dat hij juist ziek wordt van het verblijf op de separeer door gebrek aan afleiding. Klager verveelt zich op de separeer. Hij krijgt af en toe bezoek van zijn ouders en heeft boeken, maar zou graag over zijn laptop en telefoon

beschikken. Hij kan dan films kijken en zelf mensen bellen, of mensen kunnen hem bellen. Klager is van mening dat het niet meer in verhouding is om hem zijn laptop en telefoon niet te geven, nu dit geen nadeel oplevert voor hemzelf, noch voor anderen.

Klager vindt dat een voorziening zoals tv en internet, indien deze op een veilige manier worden aangeboden, minimaal in de separeerruimte aanwezig dienen te zijn. Voor hem zou dit een verbetering betekenen.

In een arrest van de Hoge Raad (HR 11-2-2011) is geoordeeld dat insluiten in de separeer niet automatisch betekent dat telefoonverkeer of televisie kijken mag worden beperkt, maar dat daartoe een aparte beslissing moet worden genomen op basis van de wet.

Op grond van art. 2:1 lid 5 Wvggz dienen de wensen en voorkeuren van klager als betrokkene met betrekking tot de zorg te zijn vastgelegd. Niet duidelijk is of er een signaleringsplan en/of een separatieplan is. Zolang er geen acuut levensgevaar voor betrokkene dreigt en er evenmin relevant gevaar is voor anderen, dienen de wensen en voorkeuren van de wilsbekwame betrokkene te worden gevolgd.

Klager is van mening dat er geen gevaar meer dreigt, hij wilsbekwaam is en dat zijn wensen en voorkeuren zoveel als mogelijk dienen te worden gevolgd.

Volgens het verweer is klager op 12 november 2020 op de hoogte gesteld van de verplichte zorg op basis van de crisismaatregel. Dit betrof beperking van de bewegingsvrijheid, insluiten, toezicht en opname in een accommodatie gedurende zeven dagen en eindigde dus op 18 november 2020. Een crisismaatregel duurt echter 3 dagen (met eventuele verlenging met weekend en/of algemeen erkende feestdagen).

Op 20 november 2020 heeft klager blijkens de rapportage van verweerders een nieuwe beslissing ontvangen. Klager geeft aan dat hij geen papieren in zijn bezit heeft en niet na kan gaan of hij dit stuk heeft ontvangen. Hierin zouden de beperkingen ten aanzien van telefoon en laptop zijn opgenomen. Klager is voor wat betreft deze beperkingen echter niet geïnformeerd over de periode van 12 t/m 19 november 2020.

Uit de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel blijkt dat verplichte zorg in de vorm van beperking om het eigen leven in te richten, waaronder communicatie middelen, niet is opgenomen en dus niet is toegestaan.

Bij een voortgezette crisismaatregel dient opnieuw een beslissing en (schriftelijke) beoordeling te volgen met betrekking tot de verplichte zorg. Zeker, als dit om een ingrijpende vorm van verplichte zorg gaat, zoals voortdurende insluiting. Deze heeft immers een grote impact op klagers eigen regie en autonomie.

Klager is van mening dat insluiting vanaf 18 november 2020 niet meer nodig is. Hij is rustig en vriendelijk aanwezig en insluiting is dan ook niet langer proportioneel. De beperkingen om het eigen leven in te richten met zijn telefoon en laptop, zijn een te grote inbreuk op klagers grondrechten, en zijn niet opgenomen in de crisismaatregel en voortgezette crisismaatregel. Ook zijn klager en zijn advocaat hierover niet schriftelijk geïnformeerd.

Klager is van mening dat in beginsel alleen de verplichte zorg mag worden toegepast die in de crisismaatregel of zorgmachtiging is opgenomen.

4.2 STANDPUNT VERWEERSTERS

Het standpunt van verweersters komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager werd in eerste instantie vrijwillig opgenomen, maar dezelfde avond werd een crisismaatregel uitgeschreven, nadat hij brand had gesticht op zijn kamer op de afdeling. Klager heeft verschillende verklaringen gegeven voor de vraag waarom hij brand had gesticht. Hij zegt de ene keer het te hebben gedaan vanwege woede richting de verpleging, omdat hij zich op de vorige afdeling niet gehoord voelde. De andere keer is de reden dat stemmen hem hiertoe opdracht hebben gegeven. Dit verhaal is inconsistent. Volgens verweersters betrof het een forse brand, waarbij klager heeft getracht het alarm te vertragen door een sok over de brandmelder te spannen. Na zijn daad is klager naar de verpleging gelopen met de vraag of hij zijn ouders in het restaurant mocht bezoeken. Achteraf heeft hij laten weten dat dit een smoes was om de afdeling te kunnen verlaten. Het brandalarm ging echter

eerder af, waarop de verpleging hem niet van de afdeling heeft laten gaan. In de hectiek die op de afdeling is ontstaan heeft klager getracht zelfstandig de afdeling te verlaten door een deur te forceren; hierdoor kwam hij onverhoopt in de separeerruimte terecht alwaar de verpleging hem later ook heeft gevonden. Om de veiligheid op de afdeling te waarborgen is nadien besloten over te gaan tot insluiting van klager.

Aangezien het voor verweersters onduidelijk blijft of dit betreffende incident voortkomt uit mogelijk onderliggende persoonlijkheidsproblematiek of dat er daadwerkelijk een psychotisch toestandsbeeld aan ten grondslag ligt, is het tot op heden niet mogelijk geweest om de insluiting op te heffen. Dit beleid is door behandelaren op de afdeling besproken met onder anderen de geneesheer-directeur. In afwachting van een mogelijk justitieel traject werd besloten om de insluiting te continueren.

Klagers telefoon en laptop zijn ingenomen vanwege de veiligheid die anders niet in een afgezonderde ruimte kan worden gewaarborgd, ook gezien zijn euthanasiewens. In het geval van klager wordt gedurende begeleidingsmomenten op de separeer hem de mogelijkheid geboden zijn ouders te contacteren. Daarnaast is zijn wens over boeken te mogen beschikken op de separeer gehonoreerd. Vanwege het feit dat beperking van toegang tot elektronica op de separeer verband houdt met het waarborgen van de veiligheid waarvoor de insluiting ook is ingezet, is deze beperking in eerste instantie niet opgenomen in een informatieformulier, ook bekend als bijlage 14. Op een later moment is er een nieuw formulier verstrekt waarop dit wél is aangegeven, zodat bij klager hierover duidelijkheid bestaat.

Zowel op 19 als ook op 20 november 2020 heeft er een second opinion plaatsgevonden.

Naar de mening van verweersters vermindert de insluiting de mogelijkheden opnieuw gevaarlijke situaties te creëren waardoor klager of anderen in gevaar dreigen te komen. Het is onduidelijk welke onderliggende problematiek tot ernstig nadeel bij klager heeft geleid. Onduidelijk blijft of de brand voortkomt vanuit gedragscomponenten bij mogelijke persoonlijkheidsproblematiek dan wel een mogelijk psychotisch toestandsbeeld. Het ernstig nadeel bestaat uit gevaar voor zichzelf maar ook voor derden. Er zijn momenteel geen andere alternatieven om de veiligheid van klager zelf én die van derden te kunnen waarborgen.

Klager heeft de beschikking over boeken en hij wordt nu een aantal uren per dag gemobiliseerd naar de afdeling onder één op één begeleiding. Hij kan daar bezoek ontvangen en heeft dan de beschikking over zijn telefoon en laptop. Ook kan hij gebruik maken van de afdelingstelefoon. Intussen heeft klager verschillende keren geprobeerd lucifers te bemachtigen, voor het laatst in het weekend van 28/29 november 2020.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht met betrekking tot de insluiting is gebaseerd op artikel 10.3 Wvggz. De klachtencommissie is bevoegd van de klacht kennis te nemen en klager is ontvankelijk in zijn klacht. Datzelfde geldt voor de klacht over het ontnemen van de telefoon en laptop, en daarmee het gebruik van communicatiemiddelen.

Klager heeft van zijn wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10.3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot de beslissing van verweersters tot insluiting van klager en de inname van zijn telefoon en laptop. Derhalve zal de klachtencommissie zich moeten uitspreken over deze klacht en dient zij de beslissing van verweersters aan de wettelijke criteria te toetsen.

Klacht 1 - insluiting

FORMELE TOETSING

Op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvggz stelt de zorgverantwoordelijke de beslissing op schrift, voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering en stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Verweersters hebben naar hun zeggen de volgende formulieren aan klager uitgereikt (tevens als bijlagen bij het verweerschrift):

- Besluit inzake tijdelijke verplichte zorg voorafgaand aan een crisismaatregel (art. 7:3) en/of in noodsituaties (art. 8:12 lid 2 en 3) d.d. 12 november 2020 ter uitvoering van verplichte zorg voorafgaand aan de crisismaatregel met betrekking tot de insluiting.
- Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art 8:9 lid 1 en 2 Wvggz) d.d. 12 november 2020 ter uitvoering van de crisismaatregel met betrekking tot de insluiting;
- Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art 8:9 lid 1 en 2 Wvggz) d.d. 20 november 2020 ter uitvoering van de crisismaatregel met betrekking tot, voor zover thans van belang, het insluiting en het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen.

Uit de rapportage blijkt dat de formulieren op de daarin genoemde datum aan klager zijn uitgereikt, maar klager weet niet of hij deze formulieren heeft ontvangen en heeft geen papieren in de ruimte waar hij verblijft.

Gelet op het bovenstaande en gezien het feit dat klager tijdig een klacht heeft kunnen indienen, kan naar het oordeel van de klachtencommissie, worden aangenomen dat klager met betrekking tot de insluiting voldoende is geïnformeerd over zijn rechten in dezen en dat daarmee is voldaan aan de desbetreffende bepalingen van de Wvggz.

Klager brengt naar voren dat op het formulier dat hem op donderdagavond 12 november 2020 zou zijn uitgereikt staat vermeld dat de insluiting maximaal 7 dagen zal gaan duren. Vervolgens heeft hij op 20 november 2020 een nieuw formulier ontvangen, waarop is vermeld dat de duur van de insluiting gelijk is aan de duur van de crisismaatregel. De voortgezette crisismaatregel is van kracht tot en met 7 december 2020. Klager leidt hieruit af dat er geen beslissing is met betrekking tot zijn insluiting van 18 tot en met 20 november 2020 en dat hij niet is geïnformeerd over de insluiting gedurende deze dagen.

De klachtencommissie overweegt in verband hiermee als volgt. In aanmerking genomen dat de betreffende dienstdoende psychiater op 12 november 2020 rond 21:15 uur melding maakt dat zij klager de formulieren heeft uitgereikt, betekent dit dat de termijn van 7 dagen op 19 november 2020 rond 21.00 uur zou eindigen. In de loop van de morgen op 20 november 2020 heeft klager een nieuw formulier ontvangen. Het betreft dus een aantal nachtelijke uren waarin klager is ingesloten, terwijl hij daarover niet was geïnformeerd. Klager heeft op 12 november 2020 een ernstig incident veroorzaakt, met aanzienlijke schade tot gevolg, maar blijft dit bagatelliseren. Daarnaast probeert hij in de uren die hij op de afdeling mag verblijven nog steeds lucifers te bemachtigen.

Gelet daarop en onder verwijzing naar het bepaalde in artikel 8:9 lid 3 Wvggz had het, naar het oordeel van de klachtencommissie, op de weg van verweersters gelegen klager op 19 november 2020 een nieuw informatieformulier uit te reiken, waarbij hem wordt medegedeeld dat zijn insluiting tot het einde van de verlengde crisismaatregel wordt gecontinueerd, met de bijbehorende motivering. Dat verweersters dit hebben nagelaten, acht de klachtencommissie jegens klager niet zorgvuldig.

Onder de geschetste omstandigheden, waarbij de klachtencommissie de ernst van het incident afzet tegen voormelde nalatigheid, is de klachtencommissie evenwel van oordeel dat er niet van een zodanige onzorgvuldigheid sprake is dat deze tot een formele gegrondverklaring van de onderhavige klacht zou moeten leiden. Daarbij heeft de klachtencommissie mede in aanmerking genomen dat verweersters, naar zij onweersproken hebben gesteld, de situatie dagelijks opnieuw hebben beoordeeld.

Ten aanzien van de door klager aangevochten beslissing van de zorgverantwoordelijke tot insluiting overweegt de klachtencommissie voorts als volgt.

TOETSING AAN ERNSTIG NADEEL CRITERIUM

Klager stelt dat er geen sprake is van ernstig nadeel in de zin van de Wvggz. Hij heeft brand gesticht en dat is fout geweest, maar inmiddels vindt hij zijn verblijf in de separeer te lang duren. Hij zegt dat met hem nu afspraken te maken zijn.

De klachtencommissie acht deze enkele stelling van klager tegenover de gemotiveerde betwisting door verweersters, zoals hierboven weergegeven, niet aannemelijk. Uit hetgeen is vermeld in het verweerschrift, de desbetreffende uitgereikte beslissingen, de medische verklaring, de beschikkingen, de rapportage, alsmede gelet op de toelichting van verweersters, is naar het oordeel van de klachtencommissie genoegzaam gebleken dat er wel degelijk sprake is van ernstig nadeel, voor klager zelf alsook voor anderen.

Blijkens de verklaringen van verweersters is klager overgeplaatst naar de gesloten afdeling in verband met zijn dreiging brand te zullen stichten. Op het moment van overplaatsing zijn er paranoïde psychotische symptomen bij klager waargenomen en klaagde klager over stemmen. Een dag later heeft klager daadwerkelijk brand gesticht, met aanzienlijke schade tot gevolg, waarbij de veiligheid van klager, medepatiënten en het behandelteam in gevaar is geweest. Klager had het brandalarm met een sok afgedekt en vervolgens de matras van zijn bed in brand gestoken. Daarna is klager naar de balie gelopen en heeft hij gevraagd of hij van de afdeling mocht. Het alarm ging eerder af en klager heeft in de hectiek een deur ingetrapt in een poging de afdeling te verlaten. Door de vertraging van het brandalarm is de schade in de kamer groot. De kamer is nog steeds niet bruikbaar. Klager bagatelliseert de brandstichting en zegt dat met hem afspraken te maken zijn. In de momenten dat hij op de afdeling mag verblijven, heeft hij tot voor kort geprobeerd lucifers te bemachtigen. Klager is oordeels- en kritiekgestoord, heeft enig ziektebesef ten aanzien van het horen van stemmen, maar niet ten aanzien van achterdocht. Hij wil euthanasie plegen en zegt dat stemmen hem de opdracht geven naar de levenseindekliniek te gaan.

Naar het oordeel van de klachtencommissie hebben verweersters, zoals hiervoor overwogen, niet alleen aannemelijk gemaakt dat er een risico bestond dat klager zichzelf en anderen ernstig nadeel berokkende, maar ook dat dit gedrag voortkomt uit mogelijk onderliggende persoonlijkheidsproblematiek dan wel dat er daadwerkelijk een psychotisch toestandsbeeld aan ten grondslag ligt. Gelet op deze onduidelijkheid zien verweersters naar hun zeggen tot nu toe geen mogelijkheid om de insluiting op te heffen. Daarbij heeft eveneens een rol gespeeld dat zich tijdens klagers opname in Zuyderland een incident heeft voorgedaan, ter zake waarvan bij de politie aangifte tegen klager is gedaan. Tegenover de ontkenning van klager hebben verweersters, naar het oordeel van de klachtencommissie, ter onderbouwing van hun standpunt voldoende argumenten naar voren gebracht. Op grond daarvan onderschrijft de klachtencommissie de beslissing van verweersters, dat de insluiting in de separeerruimte in de gegeven situatie noodzakelijk was.

Voorts dient de insluiting te voldoen aan de eisen van effectiviteit, proportionaliteit, subsidiariteit en veiligheid en dient de procedure met de benodigde zorgvuldigheid te zijn gewaarborgd.

TOETSING AAN EFFECTIVITEITSCRITERIUM

Het doel van de insluiting in de separeerruimte was de veiligheid op de afdeling te waarborgen. Klager geeft toe dat hij brand heeft gesticht, maar zegt dat het niet meer noodzakelijk is hem zo lang in te sluiten.

De klachtencommissie is van oordeel dat de insluiting in de separeerruimte effectief is, omdat de veiligheid van klager, medepatiënten en het behandelteam alleen kan worden gegarandeerd door klager in een ruimte te doen verblijven waarbinnen hij geen ernstig nadeel aan anderen kan toebrengen. Door de insluiting van klager kan het behandelteam de veiligheid op de afdeling waarborgen. Klager heeft door zijn verblijf in de separeerruimte geen brand meer kunnen stichten. In de momenten dat klager naar de afdeling mag, heeft hij echter diverse keren geprobeerd lucifers te bemachtigen, waardoor een potentiële gevaarstelling aanwezig blijft.

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

De commissie is van oordeel dat verweersters zorgvuldig hebben gehandeld door klager in te sluiten in de separeerruimte. Klager is vooralsnog niet betrouwbaar, gelet op zijn wisselende uitspraken, waardoor het niet mogelijk is afspraken met hem te maken. De veiligheid op de afdeling kan op geen andere wijze worden gegarandeerd dan door klager in te sluiten.

De commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot de conclusie dat de insluiting aan de eis van effectiviteit beantwoordt.

TOETSING AAN PROPORTIONALITEITSCRITERIUM

Klager stelt dat hij goed in staat is om afspraken met het behandelteam te maken en dat hij dan ook terug kan keren naar de afdeling.

Zoals onder de toetsing van het ernstig nadeel criterium en het effectiviteitscriterium omschreven, heeft klager een ernstig delict gepleegd, waarbij hij zichzelf, medepatiënten en het behandelteam in gevaar heeft gebracht. De schade is zo groot dat de kamer 2,5 week na dit gebeuren nog steeds niet kan worden gebruikt. De klachtencommissie acht aannemelijk dat, als niet het besluit was genomen klager in te sluiten, de veiligheid op de afdeling niet meer kon worden gegarandeerd. De commissie begrijpt dat de insluiting voor klager zeer belastend is, maar dat neemt niet weg dat deze in de gegeven omstandigheden de enige optie was om de veiligheid van klager, medepatiënten en het behandelteam te waarborgen.

Het gedrag van klager is moeilijk in te schatten en onvoorspelbaar omdat hij ambivalent is in zijn verklaringen over het gebeurde. Daarbij is het maken van afspraken met klager zeer moeilijk omdat hij onbetrouwbaar gedrag laat zien, door steeds te proberen lucifers te bemachtigen. Gelet op dit alles acht de klachtencommissie de insluiting van klager daarmee in verhouding.

De commissie concludeert dan ook dat de insluiting voldoet aan de eis van proportionaliteit.

TOETSING AAN SUBSIDIARITEITSCRITERIUM

Bij het toepassen van verplichte zorg in de vorm van insluiting dient, indien en voor zover mogelijk, het voor de patiënt minst ingrijpende middel te worden toegepast. Klager meent dat de insluiting in de separeerruimte niet nodig is en dat met minder kan worden volstaan, doordat met hem afspraken te maken zijn.

Verweersters hebben uitgelegd dat klager een ernstig delict heeft gepleegd en dat hij dit heel berekenend heeft uitgevoerd. Inmiddels wordt klager enkele uren per dag naar de afdeling gemobiliseerd onder één op één begeleiding. Hij mag bezoek op de afdeling ontvangen en beschikt dan over telefoon en computer. Ondanks deze begeleiding blijft klager de grenzen opzoeken.

Gelet op hetgeen verweersters naar voren hebben gebracht, acht de klachtencommissie het aannemelijk dat voor hen in de gegeven omstandigheden vanwege het onbetrouwbare gedrag van klager, niets anders overblijft dan hem in te sluiten en zijn verblijfsmomenten op de afdeling langzaam uit te breiden.

De commissie is van oordeel dat daarmee in dezen aan het subsidiariteitsvereiste is voldaan.

TOETSING AAN VEILIGHEIDSCRITERIUM

De klachtencommissie concludeert, zoals ook in de voorgaande punten is overwogen, dat bij verweersters steeds de veiligheid van klager, medepatiënten en het behandelteam voorop heeft gestaan en dat zij steeds vanuit dat perspectief hebben gehandeld. Daarbij hebben verweersters ook in aanmerking genomen dat er tijdens klagers verblijf in een andere instelling een incident met een vrouwelijke medewerkster heeft plaatsgevonden en in verband daarmee tegen klager aangifte is gedaan.

Daarmee is, naar het oordeel van de commissie, genoegzaam voldaan aan het veiligheidsvereiste.

De klachtencommissie komt op grond van al hetgeen hierboven is overwogen tot het oordeel dat aan alle wettelijke vereisten is voldaan. Dit heeft tot gevolg dat klacht 1 ongegrond moet worden verklaard.

Klacht 2 – inname telefoon en laptop

FORMELE TOETSING

Klager klaagt dat er geen grondslag is voor het innemen van zijn telefoon en laptop. Volgens klager betekent insluiting niet dat tevens telefoonverkeer of televisie kijken mag worden beperkt; daarvoor is een aparte beslissing nodig op basis van de wet en klager verwijst in verband daarmee naar een uitspraak van de Hoge Raad uit 2011. Een beslissing als bovenbedoeld heeft klager naar zijn zeggen niet ontvangen.

Verweersters stellen dat alle spullen van klager, waaronder zijn telefoon en zijn laptop, zijn ingenomen, niet alleen omdat klager een euthanasiewens uitte en hij zichzelf iets met de apparatuur of onderdelen daarvan zou kunnen aandoen, maar ook ter waarborging van de veiligheid van het behandelteam wanneer zij klager in de separeerruimte bezoeken. Verweersters hebben de spullen van klager niet in beslag genomen om het hem onmogelijk te maken te communiceren. Klager kon beschikken over de afdelingstelefoon en hij heeft op zijn verzoek boeken ter beschikking gekregen. In de pauzemomenten kon hij ook beschikken over zijn telefoon en laptop. Dat geldt nog steeds. Om klager ter zake duidelijkheid te verschaffen is hem alsnog een informatieformulier uitgereikt waarop een en ander staat vermeld.

De klachtencommissie overweegt als volgt. In het protocol "separeren en afzonderen" uit 2016 is opgenomen dat bij separatie alle contrabande dient te worden ingenomen die een gevaar kan opleveren voor de veiligheid van de patiënt of anderen. Vanuit dit oogpunt hebben verweersters naar hun zeggen gehandeld. Gelet op klagers onvoorspelbare gedrag en de door hem geuite euthanasiewens acht de klachtencommissie het standpunt van verweersters aannemelijk. Daarnaast heeft klager gebruik kunnen maken van de afdelingstelefoon en zijn eigen spullen in de pauzemomenten, zoals verweersters hebben gesteld en klager niet heeft weersproken. Het voorgaande brengt de klachtencommissie tot de conclusie dat het innemen van klagers telefoon en laptop niet is gebaseerd op een beslissing tot het toepassen van een maatregel die is toegestaan in het kader van verplichte zorg. Dat verweersters desondanks, omwille van de duidelijkheid voor klager, het innemen van genoemde apparatuur op 20 november 2020 hebben verantwoord met een informatieformulier, doet hier niet aan af. Daarmee hebben verweersters blij gegeven van zorgvuldig handelen jegens klager. Derhalve is er, naar het oordeel van de klachtencommissie, geen aanleiding klacht 2 op formele gronden gegrond te verklaren, zoals klager beoogt te betogen.

TOETSING AAN DE OVERIGE CRITERIA

Onder klacht 1 zijn alle criteria reeds uitvoerig behandeld. Derhalve zal hierna slechts kort worden ingegaan op het ernstig nadeel criterium, het effectiviteitscriterium, het proportionaliteitscriterium, het subsidiariteitscriterium en het veiligheids criterium.

Zoals reeds eerder vermeld onder klacht 1 en de formele toetsing is klager ingesloten uit een oogpunt van veiligheid. De telefoon en laptop zijn ingenomen om dezelfde reden. Klager had een euthanasiewens en zou (onderdelen van) zijn telefoon of laptop kunnen gebruiken om zichzelf iets aan te doen, maar hij zou deze eveneens kunnen aanwenden om het behandelteam iets aan te doen. Mede in aanmerking genomen dat klager eerder in een andere instelling een incident heeft veroorzaakt en daarna bij Mondriaan in zijn kamer op de afdeling brand heeft gesticht, kan de klachtencommissie verweersters volgen in hun standpunt dat er sprake is van ernstig nadeel en dat op deze grond klagers telefoon en laptop zijn ingenomen.

De klachtencommissie is van oordeel dat de inname van de telefoon en laptop effectief is omdat zodoende de veiligheid van klager en het behandelteam kon worden gegarandeerd. Gezien het feit dat klager een euthanasiewens had geuit en daarnaast brand heeft gesticht, staat de inname van de telefoon en laptop in verhouding tot het ernstig nadeel en is daarmee naar het oordeel van de klachtencommissie proportioneel. Verweersters hebben de insluiting van klager constant geëvalueerd en daarvan verslag gedaan in de rapportage. Zij hebben op het moment dat zij dit verantwoord achtten klager de beschikking gegeven over zijn telefoon en laptop, zoals in pauzemomenten en de uren waarin hij naar de afdeling mocht. Daarnaast zijn zij aan de wens van klager tegemoet gekomen toen hij vroeg om boeken. Het ingezette middel voldoet daarmee, naar het oordeel van de klachtencommissie, aan de eisen van subsidiariteit. Door de inname van de telefoon en de laptop van klager hebben verweersters er blijk van gegeven dat zij steeds oog hebben gehad voor de veiligheid van klager, medepatiënten en het behandelteam. Derhalve oordeelt de klachtencommissie dat de inname van de telefoon en de laptop van klager voldoet aan de eisen van effectiviteit, proportionaliteit, subsidiariteit en veiligheid.

6 SCHORSING

Klager heeft op 18 november 2020 een klacht over de insluiting ingediend en daarnaast de klachtencommissie verzocht de beslissing van de zorgverantwoordelijke ten aanzien van de insluiting te schorsen, totdat de klachtencommissie ter zake een beslissing heeft genomen.

Namens de klachtencommissie hebben mevrouw mr. E.W.A. van den Berg-Buntsma (voorzitter) en de heer drs. A. de Bie (onafhankelijke psychiater) op 19 november 2020 via beeldcommunicatie met partijen gesproken. Dezelfde dag heeft de klachtencommissie het schorsingsverzoek gemotiveerd afgewezen en partijen de op schrift gestelde beslissing doen toekomen. Voor een nadere onderbouwing van deze beslissing wordt verwezen naar de overwegingen van de klachtencommissie met betrekking tot de desbetreffende klacht, zoals hiervoor onder 5 is weergegeven.

7 SCHADEVERGOEDING

Klager heeft op 18 november 2020 de klachtencommissie verzocht om toekenning van een schadevergoeding wegens de schade die hij naar zijn zeggen heeft geleden.

Daargelaten de vraag of de insluiting bij Mondriaan als schadeveroorzakende gebeurtenis aan een verzoek tot schadevergoeding ten grondslag kan worden gelegd, is er in casu geen aanleiding voor het toekennen van schadevergoeding. Daartoe is redengevend dat de klachten van klager, zoals hiervoor onder 5 reeds is weergegeven, ongegrond zullen worden verklaard, zodat zijn verzoek om schadevergoeding moet worden afgewezen.

8 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verstaat dat het schorsingsverzoek op 19 november 2020 is afgewezen;
- verstaat dat klacht 3 is ingetrokken;
- verklaart klacht 1 en klacht 2 ongegrond;
- wijst het verzoek tot schadevergoeding af.